

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1959-1960.

VERGADERING VAN 16 MAART 1960.

Ontwerp van wet betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE MIDDENSTAND (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. VANDEPUTTE.

DAMES EN HEREN,

Nadat het ontwerp door de Hoge Vergadering was goedgekeurd, werd het aan een grondig onderzoek onderworpen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Tijdens het onderzoek aldaar werden tien artikelen gewijzigd door de Commissie, dertien andere werden geamendeerd in openbare zitting. Zowel de voorgestelde wijzigingen op initiatief van de regering als deze komende van parlementair initiatief werden bij eenparigheid aanvaard.

Een eerste reeks wijzigingen betreft het toepassingsgebied :

— In artikel 2 wordt niet alleen de echtgenote-helptest, maar ook de echtgenoot-helper van de toepassing der wet uitgesloten.

— In artikel 3 en artikel 7 wordt het cijfer 72 vervangen door 18. Het betreft het aantal dagen waarop de zelfstandige activiteit moet uitgeoefend zijn om onderwerping mee te brengen aan deze wet. Dit criterium geldt ook in de wet op de kinderbijslagen voor niet-loontrekkenden.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De hh. Wiard, voorzitter; Breyne, Camby, De Clerck, Hercot, Pairon, Roland, Slegten, Van den Berghe, Vander Bruggen, Verhaest en Vandeputte, verslaggever.,

R. A 5868.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

217 (Zitting 1959-1960) : Ontwerp geamendeerd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

SÉANCE DU 16 MARS 1960.

Projet de loi relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES CLASSES MOYENNES (1)
PAR M. VANDEPUTTE.

MESDAMES, MESSIEURS,

Après avoir été voté par la Haute Assemblée, le projet qui vous est soumis actuellement, a fait l'objet d'un examen approfondi à la Chambre des Représentants.

Au cours de cet examen, dix articles ont été modifiés en commission, treize autres l'ont été en séance publique. Les amendements présentés par le Gouvernement, aussi bien que ceux dus à l'initiative parlementaire ont été adoptés à l'unanimité.

Une première série de modifications concerne le champ d'application de la loi :

— L'article 2 exclut désormais de l'application de la loi non seulement l'épouse-aidante, mais aussi l'époux-aidant.

— Aux articles 3 et 7, le chiffre 72 a été remplacé par 18. Il s'agit du nombre de jours pendant lesquels une activité indépendante doit s'exercer pour donner lieu à assujettissement à la présente loi. Ce critère est également prévu par la loi sur les allocations familiales aux non-salariés.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Wiard, président; Breyne, Camby, De Clerck, Hercot, Pairon, Roland, Slegten, Van den Berghe, Vander Bruggen, Verhaest et Vandeputte, rapporteur.

R. A 5868.

Voir :

Document du Sénat :

217 (Session de 1959-1960) : Projet amendé par la Chambre des Représentants.

— In artikel 4 wordt gezegd dat de helper, zoals omschreven in artikel 2, aan deze wet onderworpen is indien hij als helper, niet onder een andere wettelijke pensioenregeling ressorteert. De keuze is dus afgeschaft.

Vervolgens zijn enkele technische wijzigingen aangebracht aangaande de toepassingsmodaliteiten :

— Artikel 6 voorziet dat de erkende mutualiteitsverenigingen voor lijfrente zullen kunnen tussenkomen bij de inning van de bijdragen.

— Artikel 11 en 62 zeggen dat de fiskale inlichtingen niet rechtstreeks aan de pensioenkassen maar aan de Rijksdienst voor pensioenen der zelfstandigen moeten overgemaakt worden.

De bedoeling is meer diskretie te bekomen bij behandeling van deze gegevens.

— Artikel 12 : Aan dit artikel is toegevoegd dat geen bijdrage meer verschuldigd is voor het kwartaal tijdens hetwelk het overlijden van de verzekeringsplichtige zich voordoet, teneinde de overlevende familieleden niet te hoeven lastig vallen.

— Artikel 15 voorziet de mogelijkheid van een jaarlijkse inning, i.p.v. driemaandelijks, der bijdrage die aan de Rijksdienst moet betaald worden door de zelfstandigen die tot vestiging van een pensioenfonds een onroerend goed of een levensverzekeringskontraat hebben aangewend.

Een derde reeks wijzigingen werden aangebracht in verband met de wijze waarop de loopbaan en het pensioenbedrag worden vastgesteld :

— In artikel 19 wordt het vijfde 250 vervangen door 185. Dit is een gelijkschakeling met het pensioenstelsel der arbeiders,

— De wijziging van artikel 21 bedoelt te vermijden dat het pensioen van de man een dubbele vermindering zou ondergaan, wanneer zijn echtgenote een sociale vergoeding geniet, het omschrijft nader de manier waarop het rustpensioen moet berekend worden voor de gehuwde mannen die van tafel en bed gescheiden zijn. Daarenboven wordt een regeling voorzien voor de personen die reeds pensioen gerechtigd zijn en een hoger rustpensioen zouden willen genieten krachtens de laatste twee alinea's van dit artikel.

Tenslotte wordt in het artikel vier maal het woord « rentetoeslag », vervangen door het woord « ouderdomsrentetoeslag » om nauwkeuriger te bepalen dat alleen de begunstigten van een ouderdomsrentetoeslag niet van een verhoging van het pensioen kunnen genieten uit hoofde van dit artikel.

— De toekenningsvoorwaarden van het overlevingspensioen werden in artikel 34 zodanig gewijzigd dat zij een grotere gelijkenis vertonen met die welke voor het rustpensioen voorzien zijn.

— Aan artikel 42 worden twee alinea's toegevoegd om te vermijden :

— Aux termes de l'article 4, l'aidant, tel qu'il est défini à l'article 2, est soumis à la présente loi s'il n'est pas assujéti à un autre régime légal de pension du chef de son activité d'aidant. Le droit d'option est donc supprimé.

Par ailleurs, quelques améliorations techniques ont été apportées au texte en ce qui concerne les modalités d'application :

— L'article 6 prévoit que les sociétés mutualistes de retraite reconnues pourront intervenir désormais dans la perception des cotisations.

— Les articles 11 et 62 disposent que les renseignements d'ordre fiscal ne seront pas transmis directement aux caisses de pension, mais à l'Office national des pensions pour travailleurs indépendants.

Le but de cette mesure est d'arriver à ce que l'examen de ces éléments se fasse avec plus de discrétion.

— Article 12 : Cet article a été complété par une disposition prévoyant que plus aucune cotisation n'est due pour le trimestre au cours duquel s'est produit le décès de l'assuré, ceci afin d'éviter de devoir importuner la famille du défunt.

— L'article 15 prévoit la possibilité d'une perception annuelle, et non plus trimestrielle, de la cotisation due à l'Office national par les indépendants qui ont affecté un immeuble ou un contrat d'assurance sur la vie à la constitution de leur fonds de pension.

Une troisième série de modifications a trait au mode de fixation de la carrière et du taux de la pension :

— A l'article 19, le chiffre 250 a été remplacé par 185. Ainsi se trouve réalisée sur ce point l'uniformisation avec le régime de pension des ouvriers.

— La modification apportée à l'article 21 a pour but d'éviter que la pension du mari ne subisse une double réduction lorsque l'épouse jouit d'une allocation sociale; il précise les modalités du calcul de la pension de retraite des hommes séparés de corps. En outre, cet article règle le cas des personnes qui sont déjà bénéficiaires d'une pension et qui désirent obtenir une pension de retraite plus élevée en vertu des deux derniers alinéas de cet article.

Enfin, toujours dans le même article, les mots « majoration de rente » ont été remplacés quatre fois par les mots « majoration de rente de vieillesse » afin de marquer nettement que seuls les bénéficiaires d'une majoration de rente de vieillesse seront écartés de l'augmentation de la pension en vertu du présent article.

— A l'article 34, les conditions d'octroi de la pension de survie ont été modifiées de telle sorte qu'elles se rapprochent davantage de celles qui sont prévues pour la pension de retraite.

— L'article 42 a été complété par deux alinéas tendant à éviter :

1° dat de persoonlijke inkomsten van de echtgenoten tweemaal zouden in aanmerking genomen worden wanneer ieder der echtgenoten aanspraak kan maken op een rustpensioen;

2° dat de inkomsten van de vrouw zouden in aanmerking genomen worden wanneer de van tafel en bed gescheiden man slechts het rustpensioen als alleenstaande kan bekomen.

— In het artikel 43 wordt een wijziging aangebracht in 3°, 7° en 9°.

In 3° — Nederlandse tekst — wordt het werkwoord « gebruiken » vervangen door « betrekken ».

In 7° wordt een alinea ingelast die zegt dat bij het onderzoek naar de bestaansmiddelen geen rekening wordt gehouden met de afstand van onroerende goederen wanneer het kadastraal inkomen van de afgestane goederen en van de andere goederen waarvan de aanvrager eigenaar is, niet hoger is dan 3.000, 3.500 en 5.200 frank naargelang de gemeenten.

In 9° wordt de laatste alinea geschrapt. Aldus kunnen de criteria voor onderzoek der bestaansmiddelen niet, zoals eerst voorzien was, bij koninklijk besluit gewijzigd worden.

— Tijdens de jongste dagen kwamen enkele ongerijmdheden naar voren in verband met de aanpassingen van de sociale vergoedingen aan de schommelingen van de index. Ten einde een meer geschikte regeling terzake te voorzien werd in artikel 45 het cijfer 110,32 vervangen door 107,56 en een nieuwe alinea stelt vast hoe de verhogingen en verminderingen moeten toegepast worden.

— In artikel 52 wordt een lichte wijziging aangebracht aan de samenstelling van de Beheerraad van de Rijksdienst n.l. twee afgevaardigden van de Minister van de Middenstand i.p.v. één en vijf vertegenwoordigers van de middenstandsorganisaties i.p.v. vier.

— Het artikel 58 laat eveneens aan de Hoge Commissie voor de pensioenen der zelfstandigen toe sancties toe te passen.

Tenslotte werden nog aan zes artikels wijzigingen aangebracht die verband houden met de overgangperiode.

— Artikel 63, waarbij bepaald wordt dat de Rijksdienst de rechten en verplichtingen overneemt van het Solidariteitsfonds dat ophoudt te bestaan, kreeg een nieuwe redactie.

— In artikel 64 wordt de ambtshalve herziening voorgeschreven van de toegekende kosteloze voordelen krachtens de wet van 30 juni 1956.

— Aan artikel 68 wordt een zin toegevoegd om duidelijk te maken dat de beslissingen der beroepscommissies waarvan kennis wordt gegeven na 31 december 1959 niet vatbaar zijn voor beroep bij de Hoge Commissie indien zij het voorwerp hebben uitgemaakt van een beroep bij de Raad van State.

1° que les ressources personnelles des conjoints ne soient comptées deux fois lorsque chacun d'eux peut prétendre à une pension de retraite;

2° que les ressources de la femme ne soient prises en considération lorsque le mari séparé de corps ne peut jouir que de la pension de retraite d'isolé.

— A l'article 43, les 3°, 7° et 9° ont été modifiés.

Au 3° du texte néerlandais, le verbe « gebruiken » a été remplacé par le verbe « betrekken ».

Au 7°, il a été inséré un alinéa prévoyant que, dans l'enquête sur les ressources, il ne sera pas tenu compte de la cession de biens immobiliers lorsque le revenu cadastral des biens cédés et des autres biens dont le demandeur est propriétaire n'excède pas 3.000, 3.500 ou 5.200 francs, suivant la catégorie à laquelle appartient la commune.

Au 9°, le dernier alinéa a été supprimé. De ce fait, les critères de l'enquête sur les ressources ne pourront pas être modifiés par arrêté royal, comme il avait été prévu initialement.

— Ces jours derniers, des anomalies sont apparues en ce qui concerne les adaptations des allocations sociales aux fluctuations de l'index. Afin de régler cette matière d'une façon plus adéquate, le chiffre 110,32 a été remplacé à l'article 45 par 107,56 et un alinéa nouveau fixe le mode d'application des augmentations et des réductions.

— A l'article 52, une légère modification a été apportée à la composition du conseil d'administration de l'Office national, en ce sens que ledit conseil comprendra désormais deux délégués du Ministre des Classes Moyennes au lieu d'un seul et cinq membres représentant les organisations de Classes Moyennes au lieu de quatre.

— La modification de l'article 58 permettra également à la Commission supérieure des pensions pour travailleurs indépendants d'appliquer des sanctions.

Enfin, d'autres modifications ont été apportées à six articles relatifs à la période transitoire.

— Une rédaction nouvelle a été substituée au texte de l'article 63, stipulant que l'Office national succède aux droits et obligations du Fonds de Solidarité et de Garantie, qui cesse d'exister.

— L'article 64 prévoit la révision d'office des avantages gratuits accordés dans le cadre de la loi du 30 juin 1956.

— L'article 68 a été complété par une phrase qui précise que les sentences des commissions d'appel notifiées après le 31 décembre 1959 ne sont pas susceptibles d'un recours devant la Commission supérieure si elles ont fait l'objet d'un recours devant le Conseil d'Etat.

— Artikel 69 laat toe aan de zelfstandigen die niet aan de wet van 30 juni 1956 onderworpen waren, maar wel aan deze nieuwe wet, zich met terugwerkende kracht in regel te stellen. Het nieuwe artikel 70 beschrijft duidelijker de affectatie van de premies van wettelijke verzekering welke sedert 1 januari 1960 betaald werden op basis van de wet van 30 juni 1956.

— Artikel 73 kreeg een nieuwe redactie rekening houdend met de wijziging van artikel 63.

* * *

Nadat de Minister een algemeen commentaar heeft gegeven op de wijzigingen die in de Kamer werden aangebracht, vangt de Commissie de bespreking aan van de gewijzigde artikels.

Artikel per artikel wordt besproken en met algemene stemmen aanvaard.

Bij de bespreking van artikel 11 drukt een lid zijn bekommernis uit betreffende het bewaren van het beroepsgeheim. Daarom blijkt het nuttig de verklaring te herhalen die de Minister in de Kamercommissie heeft afgelegd en die luidt als volgt : De Minister weet dat het bestuur der belastingen weigert de bijdragen zelf vast te stellen. In een koninklijk besluit zal bepaald worden dat de basis voor de bijdragen, door de Rijksdienst aan de kassen zal medegedeeld worden.

Bij artikel 73 hebben verschillende leden laten opmerken dat de nieuwe redactie van het artikel een pleonasme is.

Bij het einde van de bespreking heeft de woordvoerder van de oppositie verklaard dat, gezien de aangebrachte wijzigingen het ontwerp verbeteren, de leden van de oppositie niet zullen tegenstemmen maar zich zullen onthouden.

Het ontwerp is met 6 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
R. VANDEPUTTE.

De Voorzitter,
J. WIARD.

— L'article 69 permet aux travailleurs indépendants qui n'étaient pas soumis à la loi du 30 juin 1956, mais auxquels la présente loi est applicable, de se mettre en règle avec effet rétroactif. L'article 70 nouveau précise l'affectation des primes d'assurance légale payées depuis le 1er janvier 1960, sur la base de la loi du 30 juin 1956.

— La rédaction de l'article 73 a été modifiée pour tenir compte du nouveau texte de l'article 63.

* * *

Après que le Ministre eut donné un commentaire général des modifications que la Chambre vient d'apporter au projet, votre Commission a entamé la discussion des articles amendés.

Ces articles ont été examinés l'un après l'autre et adoptés à l'unanimité.

A l'article 11, un membre a exprimé des inquiétudes quant à l'observation du secret professionnel. Aussi ne paraît-il pas inutile de reproduire, en substance, la déclaration que le Ministre a faite devant la Commission de la Chambre : le Ministre n'ignore pas que l'Administration des Contributions refuse de fixer elle-même le montant des cotisations. Un arrêté royal prévoira que la base à prendre en considération pour fixer le taux des cotisations sera communiquée aux diverses caisses par l'intermédiaire de l'Office national.

A l'article 73, plusieurs commissaires ont fait observer que le nouveau libellé de cet article constituait un pleonasme.

A l'issue de la discussion, le porte-parole de l'opposition a déclaré que, les modifications apportées au projet ayant permis d'améliorer celui-ci, les membres de l'opposition n'émettraient pas un vote négatif, mais qu'ils s'abstiendraient.

Le projet a été adopté par 6 voix et 4 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
R. VANDEPUTTE.

Le Président,
J. WIARD.